

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΙΕΒΟ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ

ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

**ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ
ΚΑΝΟΝΙΚΟ**

Κίεβο, 16 Ιουλίου 2010

Α.Π.: Φ. 4000 / 423

Συντάκτης: Π. Ολζιέρσκυ, Γραμ. Α' Ο.Ε.Υ.

*Μέσω ημών
(δια ηλ. ταχυδρομείου)*

Προς: - Β2 Δ/νση

Κοιν.: - Όπως Πίνακας Αποδεκτών

Ε.Δ.: Υπ' όψιν κ. Πρέσβυ

ΘΕΜΑ: Αποστολή ετήσιας έκθεσης έτους 2009 για τη Μολδαβία

Αποστέλλεται, συνημμένως, η Ετήσια Έκθεση του Γραφείου μας για την οικονομία της Μολδαβίας και τις ελληνο-μολδαβικές οικονομικές και εμπορικές σχέσεις για το έτος 2009.

Ο Προϊστάμενος

Λ. Παπακωνσταντινίδης
Σύμβουλος ΟΕΥ Α'

Συν.: Ένα αρχείο word

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΟ-ΜΟΛΔΑΒΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2009

Κίεβο, Ιούλιος 2010

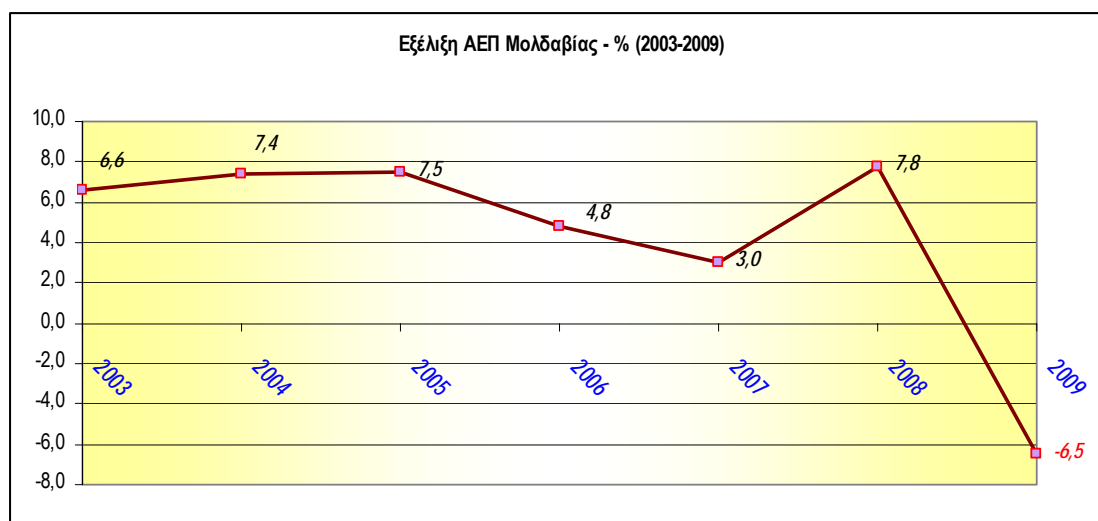
Περιεχόμενα

A.	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ	3
1.	Επιδόσεις Εθνικής Οικονομίας	3
1.1.	Αγροτική Παραγωγή	4
1.2.	Βιομηχανική Παραγωγή	4
1.3.	Κατασκευές	5
1.4.	Εμπόριο - Υπηρεσίες	5
2.	Δημόσια Οικονομικά	5
3.	Πληθωρισμός – Νομισματική Πολιτική	5
4.	Συναλλαγματική Ισοτιμία – Επιτόκια	6
5.	Ισοζύγιο Πληρωμών	7
6.	Ανεργία - Μισθοί	7
7.	Εξωτερικό Εμπόριο	8
7.1.	Μολδαβικές Εξαγωγές	9
7.2.	Μολδαβικές Εισαγωγές	10
8.	Ξένες Άμεσες Επενδύσεις	12
B.	ΔΙΜΕΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ	12
1.	Διμερές Συμβατικό Πλαίσιο – Συμφωνίες Οικονομικής Συνεργασίας	12
2.	Διμερές Εμπόριο	13
2.1.	Ελληνικές Εξαγωγές	14
2.2.	Ελληνικές Εισαγωγές	15
3.	Ελληνική Επενδυτική Παρουσία	16
4.	Αναπτυξιακή Συνεργασία με τη Μολδαβία	16
Γ.	ΜΟΛΔΑΒΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	17
1.	Νομικό Πλαίσιο Εταιρειών	17
2.	Φορολογία	18
3.	Καθεστώς Εισαγωγών	19
4.	Χρήσιμες Ιστοσελίδες	19

Α. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ

1. Επιδόσεις Εθνικής Οικονομίας

Η ζωηρή εσωτερική ζήτηση, χρηματοδοτούμενη από την αύξηση των εμβασμάτων από το εξωτερικό και από πιστώσεις και ξένες επενδύσεις, οδήγησε τη μολδαβική οικονομία, σε υψηλή ανάπτυξη – στα όρια της υπερθέρμανσης – τα τελευταία χρόνια έως και το 2008, με παράλληλες όμως συνέπειες, όπως σημαντικό έλλειμμα (-17% του ΑΕΠ) στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και πληθωριστικές πιέσεις.

Πηγή: Εθνικό Γραφείο Στατιστικής της Μολδαβίας

Το 2009, η παγκόσμια οικονομική κρίση σε συνδυασμό με τις δυσλειτουργίες της οικονομίας της Μολδαβίας, τις σημαντικές μειώσεις στις εξαγωγές, τα εισερχόμενα εμβάσματα και τις ξένες άμεσες επενδύσεις, προκάλεσαν τη μείωση του ΑΕΠ της Μολδαβίας κατά -6,5%, με σημαντικές μειώσεις στην εσωτερική ζήτηση και τις εισαγωγές να έπονται. Παρά το γεγονός της μείωσης του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, η Μολδαβία χρειάστηκε να χρησιμοποιήσει μέρος των συναλλαγματικών της διαθεσίμων και να ζητήσει τη συνδρομή των διεθνών οργανισμών για να καλύψει τις ανάγκες της. Το Λέι υποτιμήθηκε σημαντικά αλλά οι αποπληθωριστικές πιέσεις δεν υποχώρησαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Ιδιαίτερα επηρεάστηκαν από την κρίση οι κατασκευές, η βιομηχανία, οι μεταφορές, οι επικοινωνίες και ο αγροτικός τομέας, η, δε, συρρίκνωση τους αντικατοπτρίστηκε και στις λοιπές οικονομικές δραστηριότητες της χώρας.

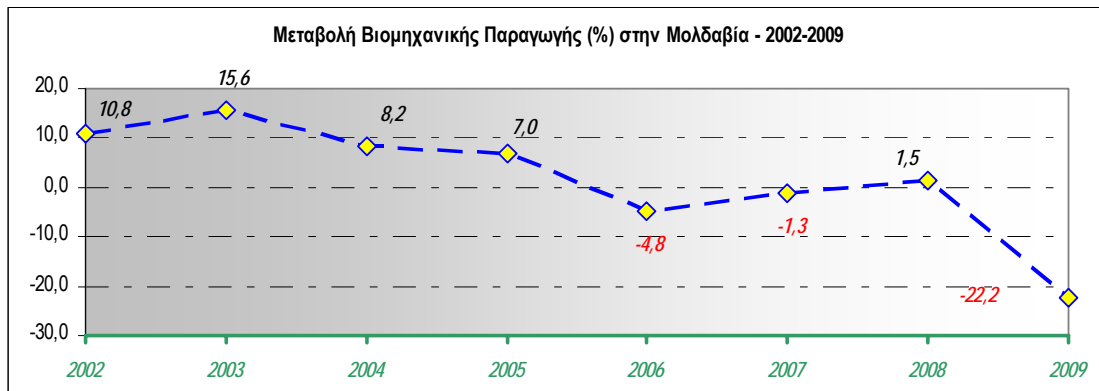
Η οικονομία έδειξε να ανακάμπτει, σχετικά, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2009, οδηγούμενη από τη βιομηχανία, τις μεταφορές και το εμπόριο. Οι εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου είναι για ανάπτυξη 2,5% για το 2010 και 3,6% για το 2011.

1.1. Αγροτική Παραγωγή

Ο όγκος της αγροτικής παραγωγής του 2009 έφτασε τα 90,1% του προηγούμενου έτους, λόγω της μείωσης στη φυτική παραγωγή κατά 17,4%, παρά την αύξηση της ζωικής παραγωγής κατά 11,8% σε σχέση με το 2008. Η συμμετοχή της στο ΑΕΠ ανήλθε σε 8,5%. Όσον αφορά στη φυτική παραγωγή, αύξηση, από το 2008, κατεγράφη μόνο στα καπνά με 9,1% και στην αμπελουργία με 7,4%. 49% των αγροτικών προϊόντων, το 2009, παρήχθησαν από αγροτικά νοικοκυριά, 29% από αγροτικές επιχειρήσεις και 22% από αγροκτήματα. Το 81% της ζωικής παραγωγής έγινε από νοικοκυριά.

1.2. Βιομηχανική Παραγωγή

Η βιομηχανική παραγωγή της Μολδαβίας για το 2009 μειώθηκε δραματικά σε MDL 23,267 δισ., ήτοι κατά -22,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η εν λόγω μείωση αποτελεί τη μεγαλύτερη της τελευταίας δεκαετίας για τη χώρα, παρά το γεγονός ότι είχαν σημειωθεί και άλλες μειώσεις, σχετικά μικρής κλίμακας το 2006 και το 2007. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο 2000-2008, η βιομηχανική παραγωγή της Μολδαβίας είχε κυμανθεί από 15,6% το 2003, την υψηλότερη επίδοση της περιόδου, έως -4,8% το 2006, τη χαμηλότερη επίδοση της περιόδου πριν το 2009. Η συμμετοχή της στο ΑΕΠ ανήλθε σε 13%.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας της Μολδαβίας

Ο κύριος λόγος για τη μείωση της βιομηχανικής παραγωγής οφείλεται στη μείωση των εξαγωγών των εγχώριων μονάδων λόγω της φθίνουσας εξωτερικής ζήτησης. Μείωση παραγωγής, σε ετήσια βάση, κατεγράφη και στους τρεις βασικούς τομείς του βιομηχανικού κλάδου, ήτοι εξόρυξη, μεταποίηση και ενέργεια. Η εξόρυξη μειώθηκε κατά -32,1% αλλά κατείχε ιδιαίτερα μικρό ποσοστό επί του συνόλου της βιομηχανικής παραγωγής (1,6%), η μεταποίηση, η οποία καλύπτει τη μερίδα του λέοντος της βιομηχανικής παραγωγής (85,5%) μειώθηκε κατά -24,3% και η ενέργεια κατά -1,5% (συμμετοχή 12,9%).

Το μεγαλύτερο μερίδιο της μεταποίησης ανήκει στον τομέα των τροφίμων και ποτών (41,4%), του οποίου η παραγωγή το 2009 μειώθηκε κατά -20,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ σημαντική μείωση σημειώθηκε και στη δεύτερη σημαντικότερη κατηγορία μεταποίησης στη Μολδαβία, την κατασκευή ενδυμάτων (η οποία συμμετέχει στη βιομηχανική παραγωγή με 9,3%) κατά -12,8%.

1.3. Κατασκευές

Η αξία των κατασκευών που έλαβαν χώρα στη Μολδαβία εντός του 2009 από κατασκευαστικές εταιρείες ανήλθε σε MDL 3,843 δισ. μειωμένη κατά -33,3%. Το 85,8% επί του συνόλου των εργασιών ήταν ιδιωτικής φύσεως και το 66,3% αφορούσε σε νέες κατασκευές. Το μεγαλύτερο ποσοστό των κατασκευών (73,8%) έλαβε χώρα στην πρωτεύουσα, Κισινάου.

1.4 Εμπόριο - Υπηρεσίες

Το 2009, ο όγκος του λιανεμπορίου μειώθηκε κατά 4,4% για το 2009, σε MDL 19,925 δισ. κυρίως λόγω της μείωσης των πωλήσεων εμπορευμάτων εκτός τροφίμων (-9,6%). Οι πωλήσεις των τροφίμων αυξήθηκαν κατά 5,1%.

Η αξία των παρασχεθεισών στο κοινό υπηρεσιών αυξήθηκε κατά 2,6%, κατά το 2009, σε MDL 12,262 δισ.

2. Δημόσια Οικονομικά

Το 2009 σημειώθηκε σημαντική επιδείνωση στη δημοσιονομική ισορροπία της χώρας, κυρίως λόγω αυξήσεων εκτός των δυνατοτήτων του Προϋπολογισμού σε μισθούς και συντάξεις, ενώ οι εσωτερικές πηγές στήριξης του Προϋπολογισμού εξαντλήθηκαν αναγκάζοντας το κράτος να αιτηθεί εξωτερική βοήθεια.

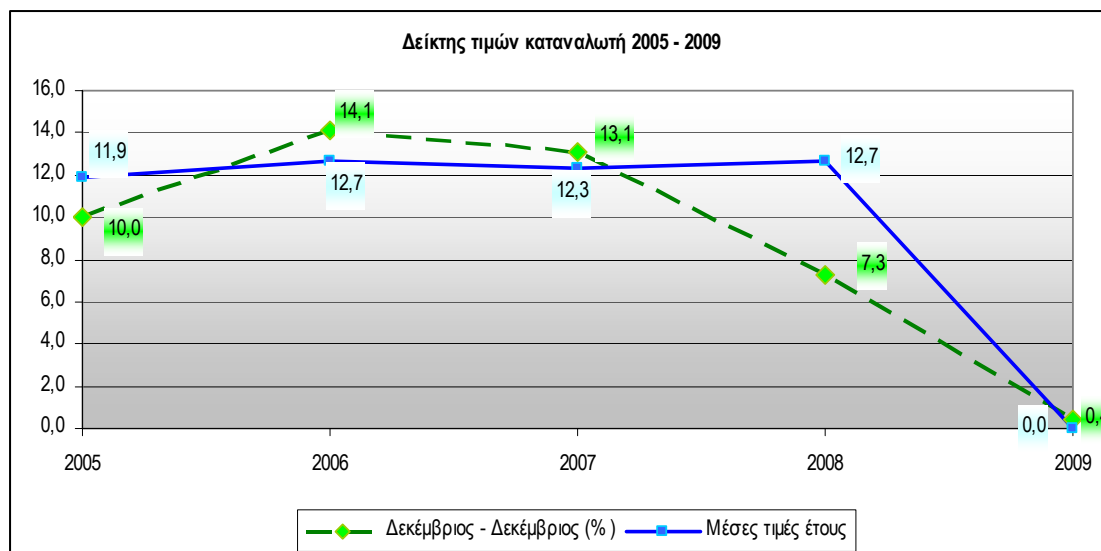
Για το 2009, τα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού ανήλθαν σε MDL 23,244 δισ., μειωμένα κατά 8,9% από το 2008, και οι δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού σε MDL 27,343 δισ., αυξημένες κατά 4,6%. Το έλλειμμα του Κρατικού Προϋπολογισμού ανήλθε σε MDL 4,099 δισ. αυξημένο κατά περίπου 7 φορές σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Η μείωση στα έσοδα οφείλεται κυρίως στον περιορισμό των εισπράξεων από το ΦΠΑ (-24,1%) επί των εισαγομένων αγαθών. Οι υψηλότερες δαπάνες κατά το 2009 έγιναν για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών αν και κατά τους τελευταίους μήνες έγιναν προσπάθειες για τον περιορισμό των μη-απαραίτητων εξόδων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2009, το μικτό εξωτερικό χρέος της Μολδαβίας ανήλθε σε USD 4,369 δισ. αυξημένο κατά 6,4% από το προηγούμενο έτος. Το δημόσιο (άμεσο) και εγγυημένο από την Κυβέρνηση εξωτερικό χρέος της χώρας ανήλθε σε USD 1,140 δισ. (21,1% του ΑΕΠ) αυξημένο κατά 19,1%.

3. Πληθωρισμός – Νομισματική Πολιτική

Η παγκόσμια κρίση είχε άμεσες συνέπειες, μεταξύ άλλων, και στη συνολική ζήτηση στη χώρα με αποτέλεσμα μειώσεις σε τιμές καταναλωτή οι οποίες οδήγησαν στη συγκράτηση του πληθωρισμού και, για ορισμένους μήνες, σε αποπληθωρισμό. Ο πληθωρισμός το Δεκέμβριο του 2009 σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2008 ανήλθε σε 0,4% σημειώνοντας μείωση κατά -6,9%. Ο ετήσιος μέσος όρος ανήλθε σε 0% σημειώνοντας μείωση από το 2008 κατά -12,7%.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας της Μολδαβίας

Η νομισματική πολιτική της Μολδαβίας ήταν σφιχτή παρά την πτώση στον πληθωρισμό. Η Κεντρική Τράπεζα της Μολδαβίας ανθιστάμενη σε διαρκείς πιέσεις υποτίμησης, προέβη σε πωλήσεις συναλλάγματος κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου 2009, ύψους USD 513,7 εκατ., περιορίζοντας απότομα τη ρευστότητα παρά τον μειούμενο με ταχύ ρυθμό πληθωρισμό. Από το Μάιο και έπειτα, η Κεντρική Τράπεζα αναπλήρωσε μερικώς τα συναλλαγματικά αποθέματα αγοράζοντας USD 315,4 εκατ. και μείωσε το βασικό της επιτόκιο. Παρά ταύτα, τα επιτόκια δανεισμού των εμπορικών τραπεζών παρέμειναν πολύ υψηλά με αποτέλεσμα – δεδομένης της ύφεσης – τη μείωση στη ζήτηση δανείων. Τα συναλλαγματικά αποθέματα στο τέλος του 2009 ανήλθαν σε USD 1,480 δισ., μειωμένα κατά -11,5% από τις 31.12.2008.

4. Συναλλαγματική Ισοτιμία – Επιτόκια

Η μέση ισοτιμία του Λέι, κατά το 2009, ανήλθε σε MDL 11,11 / \$1 (από MDL 10,40 / \$1 την 1.1.2009, σε MDL 12,30 / \$1 στις 31.12.2009) και MDL 15,52 / €1 (από MDL 14,40 / €1 την 1.1.2009, σε MDL 17,63 / €1 στις 31.12.2009).

Οι κύριοι λόγοι για τις αλλαγές στην ισοτιμία ήταν οι διακυμάνσεις στη ζήτηση του συναλλάγματος – λόγω προσδοκιών υποτίμησης που προκάλεσαν προσωρινή αποσταθεροποίηση της αγοράς – οι εισροές εμβασμάτων και οι διακυμάνσεις του Δολαρίου στις διεθνείς αγορές.

Τα διατραπεζικά επιτόκια της Κεντρικής Τράπεζας της Μολδαβίας ανήλθαν για το 2009 σε 15,43% για το εθνικό νόμισμα και 1,52% για συνάλλαγμα (μειωμένα από 15,50% και 2,73% αντίστοιχα, το 2008). Τα επιτόκια καταθέσεων ανήλθαν σε 14,66% για το εθνικό νόμισμα και 7,61% για συνάλλαγμα (μειωμένα από 18,09% και 9,64% αντίστοιχα, το 2008) και τα επιτόκια χορηγήσεων σε 20,31% για το εθνικό νόμισμα και 12,51% για συνάλλαγμα (από 20,96% και 12,02% αντίστοιχα).

5. Ισοζύγιο Πληρωμών

Ισοζύγιο Πληρωμών Μολδαβίας (σε εκατ. USD)		
	2008	2009
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-987,4	-439,29
Εμπορικό ισοζύγιο και ισοζύγιο υπηρεσιών	-3.207,89	-1.972,31
Εμπορικό ισοζύγιο	-3.220,37	-1.943,55
Εξαγωγές*	1.645,97	1.329,16
Εισαγωγές*	-4.866,34	-3.272,71
Ισοζύγιο υπηρεσιών	12,48	-28,76
Εξαγωγές	837,2	675,19
Εισαγωγές	-824,72	-703,95
Ισοζύγιο εισοδημάτων	597,82	313,73
Εισροές	905,01	589,98
Εκροές	-307,19	-276,25
Ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων	1.622,67	1.219,29
Εισροές	1.734,16	1.318,43
Εκροές	-111,49	-99,14
Συνολικό ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων και χρηματοοικονομικών συναλλαγών	910,81	376,83
Ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	-14,61	-17,54
Ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών	925,42	394,37
Άμεσες επενδύσεις	691,49	79,45
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	6,38	-5,82
Άλλες επενδύσεις	678,62	119,85
Μικτά επίσημα διαθέσιμα	-452,01	200,55
Τακτοποιητέα στοιχεία	76,59	62,46

* Παρατηρείται μικρή απόκλιση στα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας και του Εθνικού Γραφείου Στατιστικής της Μολδαβίας λόγω διαφοράς στη μεθοδολογία.

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Μολδαβίας

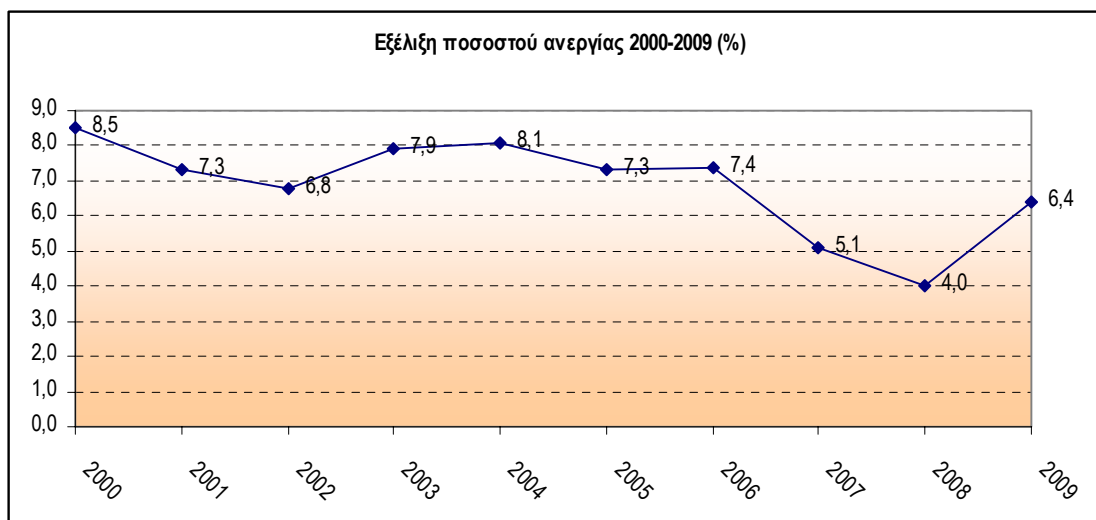
6. Ανεργία - Μισθοί

Το 2009, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (απασχολούμενοι και άνεργοι) ανήλθε σε περίπου 1,265 εκατ., μειωμένος από το προηγούμενο έτος κατά -2,9%, κυρίως λόγω της μείωσης των απασχολούμενων. Το μερίδιο των ανδρών υπερέβη ελάχιστα εκείνο των γυναικών (51,3%/48,7%) και το μερίδιο του αγροτικού πληθυσμού ήταν ελαφρώς μεγαλύτερο από εκείνο του αστικού (52,9%/47,1%).

Οι απασχολούμενοι ήταν περίπου 1,184 εκατ., αριθμός μειωμένος κατά -5,3% σε σχέση με το 2008, με το μερίδιο των ανδρών να είναι σχεδόν ίσο με εκείνο των γυναικών (50,5%/49,5%). Οι απασχολούμενοι στις αγροτικές περιοχές ήταν περισσότεροι (53,7%) από τις αστικές περιοχές (46,3%).

Η ανεργία για το 2009 στη Μολδαβία αυξήθηκε από το 2008 κατά 2,4% σε 6,4% (μεθοδολογία ILO), έπληξε κυρίως τους άνδρες σε σχέση με τις γυναίκες (7,8% έναντι 4,9%) και ήταν υψηλότερη στις αστικές περιοχές σε σχέση με τις αγροτικές (8% έναντι 5%).

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας της Μολδαβίας

Ο μέσος μηνιαίος μισθός ενός εργαζόμενου στην εθνική οικονομία για το 2009 ανήλθε σε MDL 2.748 αυξημένος κατά 8,6% σε σχέση με το 2008, σε ονομαστικούς και πραγματικούς όρους.

Έτος	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Μέσος ονομαστικός μισθός (MDL)	1.103	1.319	1.697	2.065	2.530	2.748
Μέσος ονομαστικός μισθός (μεταβολή από το προηγούμενο έτος / %)	23,8	19,6	28,7	21,7	22,5	8,6

Πηγή: Εθνικό Γραφείο Στατιστικής της Μολδαβίας

7. Εξωτερικό Εμπόριο

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Γραφείου Στατιστικής της Μολδαβίας, το 2009, οι συνολικές εξαγωγές της Μολδαβίας μειώθηκαν σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά -19,1% σε USD 1.287,5 εκατ. και οι συνολικές εισαγωγές της μειώθηκαν κατά -33,1% σε USD 3.278,3 εκατ.

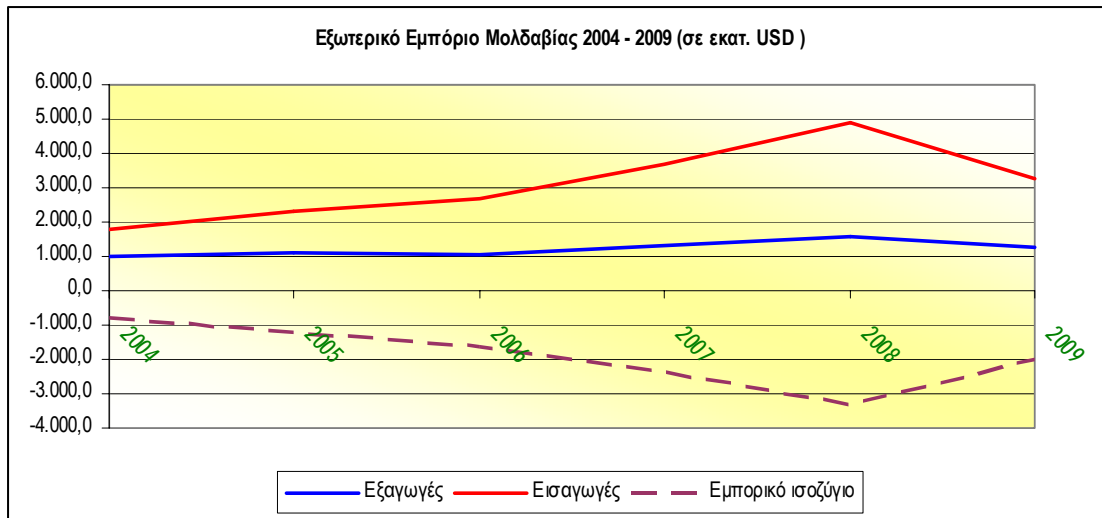
Εξωτερικό Εμπόριο Μολδαβίας 2004-2009 (σε εκατ. USD)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Μολδαβικές Εξαγωγές*	985,2	1.091,3	1.051,6	1.341,7	1.591,2	1.287,5*
Μολδαβικές Εισαγωγές	1.768,5	2.292,3	2.693,2	3.689,5	4.898,8	3.278,3
Εμπορικό Ισοζύγιο	-783,4	-1.201,0	-1.641,6	-2.347,8	-3.307,6	-1.990,8
Όγκος Εμπορίου	2.753,7	3.383,5	3.744,8	5.031,3	6.489,9	4.565,8

*= Τα στοιχεία των εξαγωγών διορθώθηκαν κατόπιν της πρώτης ανακοίνωσής τους το Φεβρουάριο του 2010.

Πηγή: Εθνικό Γραφείο Στατιστικής της Μολδαβίας

Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας ανήλθε σε USD 1.990,8 εκατ. μειωμένο κατά 39,8% και ο όγκος εμπορίου μειώθηκε κατά 29,6% σε USD 4.565,8 εκατ.

Πηγή: Εθνικό Γραφείο Στατιστικής της Μολδαβίας

7.1. Μολδαβικές Εξαγωγές

Όσον αφορά στις μολδαβικές εξαγωγές, η γενική κατηγορία προϊόντων που κατατάχθηκε πρώτη είναι τα "Προϊόντα των βιομηχανιών ειδών διατροφής (IV) (μείωση από το 2008: -9,9%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2009: 21,8%) και έπονται τα "Προϊόντα του φυτικού βασιλείου (II)" (αύξηση από το 2008: 27,7%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2009: 20,8%), οι "Υφαντικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες (XI)" (μείωση από το 2008: -17,9%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2009: 20%), οι "Μηχανές και συσκευές, ηλεκτρικό υλικό και τα μέρη τους (XVI)" (μείωση από το 2008: -16,9%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2009: 10,8%), τα "Προϊόντα των χημικών και συναφών βιομηχανιών (VI)" (αύξηση από το 2008: 74,6%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2009: 4,5%) κ.α.

Με βάση τις διψήφιες κατηγορίες προϊόντων, οι κύριες μολδαβικές εξαγωγές ήταν οι εξής:

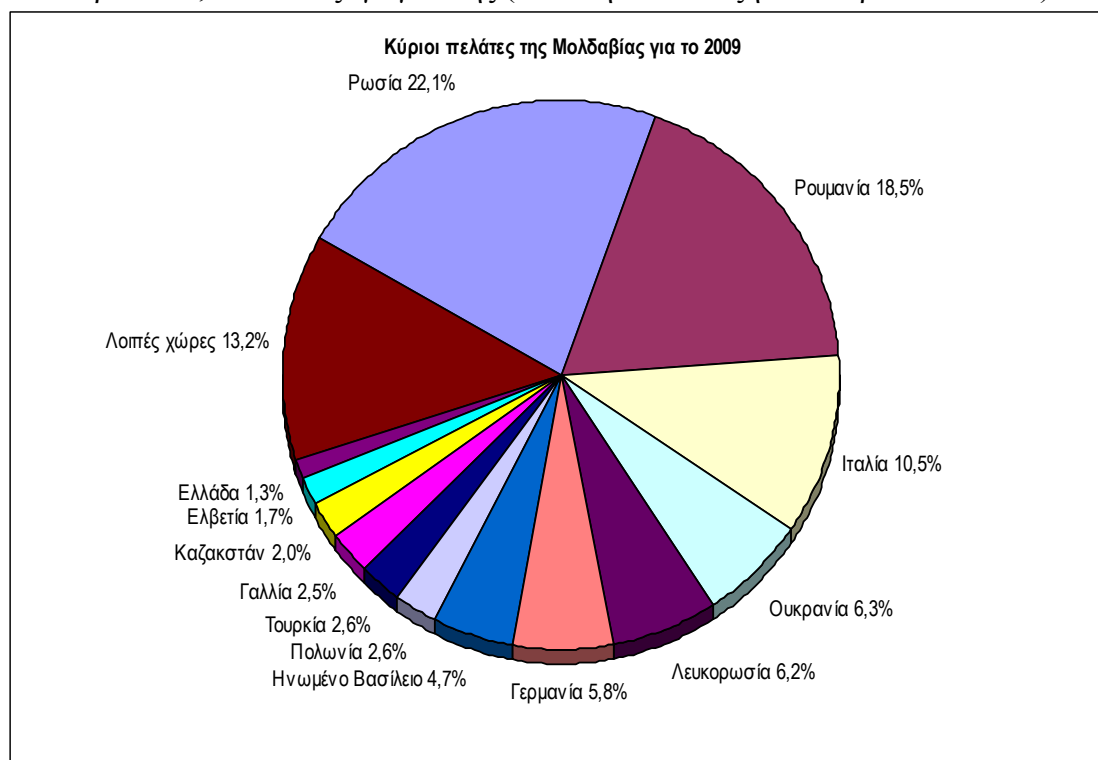
Μολδαβικές εξαγωγές 2009 – 15 πρώτες κατηγορίες εξαγόμενων προϊόντων (διψήφια ταξινόμηση)

α/α	Κατηγορία προϊόντος	Αξία σε χιλ. USD	% 2008	% επί του συνόλου
	ΣΥΝΟΛΟ	1.287.536,3	80,9	100,0
1.	22 - Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξίδι	159.466,4	81,4	12,4
2.	62 - Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος, άλλα από τα πλεκτά	127.361,3	81,3	9,9
3.	08 - Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών η πεπονιαίων	125.428,6	146,9	9,7
4.	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	107.148,9	91,8	8,3
5.	61 - Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος, πλεκτά	97.268,1	89,9	7,6
6.	10 - Δημητριακά	70.867,8	141,0	5,5
7.	12 - Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις	65.788,6	96,5	5,1
8.	15 - Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά	50.708,6	80,6	3,9
9.	20 - Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων	50.116,5	97,5	3,9
10.	30 - Φαρμακευτικά προϊόντα	45.287,6	274,5	3,5
11.	17 - Ζάχαρα Και Ζαχαρώδη Παρασκευάσματα	34.677,3	230,6	2,7
12.	84 - Πυρηνικοί αντι/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. επινοήσεις	32.121,3	63,3	2,5
13.	94 - Έπιπλα, Έπιπλα ιατροχειρουργικά. είδη κλινοστρωμνής και παρόμοια	28.455,2	58,3	2,2

14.	64 - Υποδήματα, γκέτες και ανάλογα είδη. μέρη των ειδών αυτών	26.069,7	54,8	2,0
15.	70 - Γυαλί και τεχνουργήματα από γυαλί	22.992,0	54,1	1,8

Πηγή: Εθνικό Γραφείο Στατιστικής της Μολδαβίας

Οι μεγαλύτεροι πελάτες της Μολδαβίας για το 2009 ήταν οι: Ρωσία, Ρουμανία, Ιταλία, Ουκρανία, Λευκορωσία, Γερμανία κ.α. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Γραφείου Στατιστικής της Μολδαβίας, η Ελλάδα αγόρασε από τη Μολδαβία το 1,3% των εξαγωγών της (15^η στην κατάταξη των κυρίων πελατών).

Πηγή: Εθνικό Γραφείο Στατιστικής της Μολδαβίας

7.2. Μολδαβικές Εισαγωγές

Όσον αφορά στις μολδαβικές εισαγωγές, η γενική κατηγορία προϊόντων που κατατάχθηκε πρώτη είναι τα "Όρυκτά προϊόντα (V)" (μείωση από το 2008: -36,2%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2009: 21,9%) και έπονται οι "Μηχανές και συσκευές, ηλεκτρικό υλικό και τα μέρη τους (XVI)" (μείωση από το 2008: -38,9%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2009: 14,3%), τα "Προϊόντα των χημικών και συναφών βιομηχανιών (VI)" (μείωση από το 2008: -12,2%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2009: 11,2%), τα "Προϊόντα των βιομηχανιών ειδών διατροφής (IV)" (μείωση από το 2008: -15,6%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2009: 8,8%), οι "Υφαντικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες (XI)" (μείωση από το 2008: -14,4%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2009: 8,2%) κ.α.

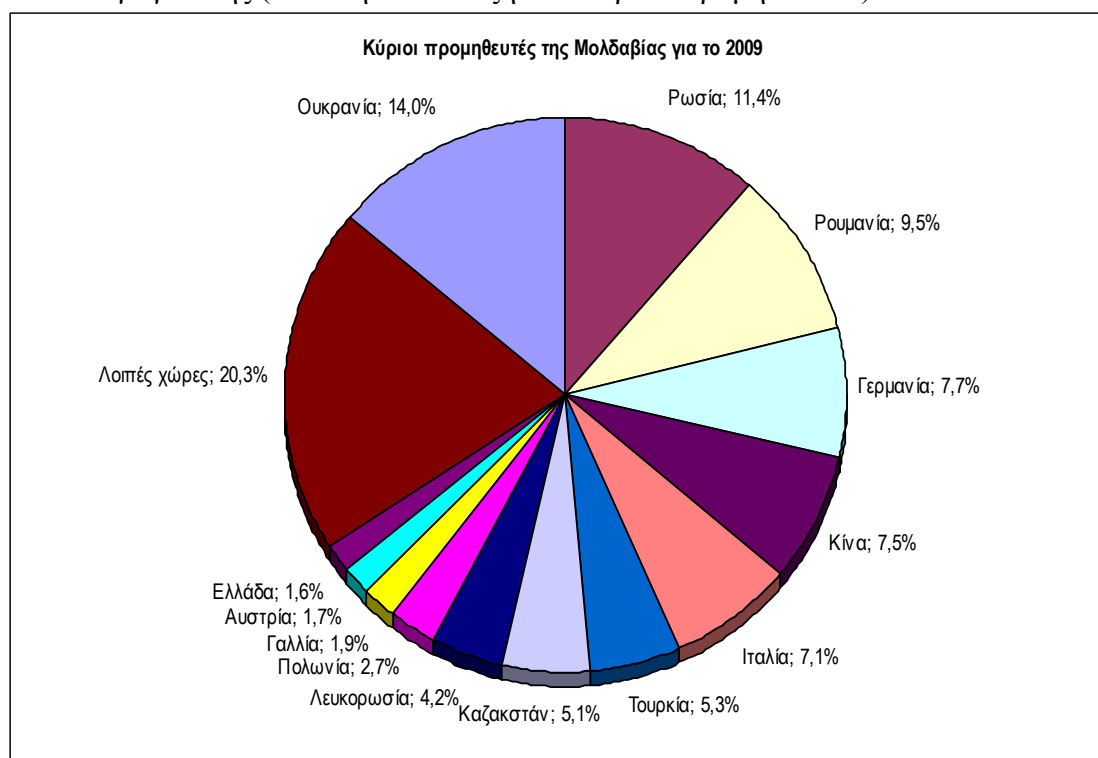
Με βάση τις διηγήσιμες κατηγορίες προϊόντων, οι κύριες μολδαβικές εισαγωγές ήταν οι εξής:

Μολδαβικές εισαγωγές 2009 – 15 πρώτες κατηγορίες εισαγόμενων προϊόντων (διψήφια ταξινόμηση)

α/α	Κατηγορία προϊόντος	Αξία σε χιλ. USD	% 2008	% επί του συνόλου
	ΣΥΝΟΛΟ	3.278.269,8	66,9	100,0
1.	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	702.502,2	63,6	21,4
2.	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	267.231,7	79,1	8,2
3.	84 - Πυρηνικοί αντ/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. Επινοήσεις	200.263,9	46,8	6,1
4.	30 - Φαρμακευτικά προϊόντα	172.236,3	113,7	5,3
5.	87 - Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, ποδήλατα και άλλα οχήματα	151.805,0	40,2	4,6
6.	39 - Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες	144.588,0	67,7	4,4
7.	24 - Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού	88.117,6	113,0	2,7
8.	73 - Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	73.470,2	50,0	2,2
9.	48 - Χαρτί και χαρτόνια. τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι	69.589,4	73,2	2,1
10.	44 - Ξυλεία, ξυλοκάρβουνα και τεχνουργήματα από ξύλο	62.064,3	73,4	1,9
11.	94 - Έπιπλα, Έπιπλα ιατροχειρουργικά. είδη κλινοστρωμνής και παρόμοια	56.880,2	56,0	1,7
12.	90 - Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας ή κινηματογραφίας	53.012,5	74,2	1,6
13.	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας	52.905,3	39,6	1,6
14.	22 - Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξίδι	47.886,4	63,4	1,5
15.	21 - Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	44.540,4	87,9	1,4

Πηγή: Εθνικό Γραφείο Στατιστικής της Μολδαβίας

Οι μεγαλύτεροι προμηθευτές της Μολδαβίας για το 2009 ήταν οι: Ουκρανία, Ρωσία, Ρουμανία, Γερμανία, Κίνα, Ιταλία κ.α. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Γραφείου Στατιστικής της Μολδαβίας, η Ελλάδα προμήθευσε στη Μολδαβία το 1,6% των εισαγωγών της (13^η στην κατάταξη των κυρίων προμηθευτών).

Πηγή: Εθνικό Γραφείο Στατιστικής της Μολδαβίας

8. Ξένες Άμεσες Επενδύσεις

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας και του Υπουργείου Οικονομίας της Μολδαβίας, οι συνολικές ξένες άμεσες επενδύσεις που εισήλθαν στη χώρα κατά το 2009 ανήλθαν σε μόλις USD 86,4 εκατ. μειωμένες κατά 8,2 φορές από τις επενδύσεις ύψους USD 707,57 εκατ. του προηγούμενου έτους.

Το σύνολο των ξένων άμεσων επενδύσεων που είχε εισέλθει στη χώρα έως το τέλος του 2009 ανέρχεται σε USD 2,604 δισ. Η γεωγραφική κατανομή υποδεικνύει ότι το μείζον ποσοστό (51,7%) προέρχεται από την Ε.Ε. ενώ 13% των ΞΑΕ προέρχονται από τις χώρες ΚΑΚ και 35,3% από άλλες χώρες.

Η μεγαλύτερη επενδύτρια χώρα στη Μολδαβία είναι η Ολλανδία με μερίδιο περίπου 17%, και ακολουθούν οι: Γαλλία, Κύπρος, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ρουμανία, Γερμανία, Ρωσία, Ισπανία, Η.Π.Α., Ουκρανία κ.α.

Περίπου 23% των ξένων άμεσων επενδύσεων κατευθύνθηκαν στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, 20% στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο, 19% στη μεταποίηση, 14% στην κτηματαγορά, 13% στις μεταφορές και επικοινωνίες, 6% στις επιχειρήσεις δημοσίας ωφέλειας κλπ.

B. ΔΙΜΕΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ

1. Διμερές Συμβατικό Πλαίσιο – Συμφωνίες Οικονομικής Συνεργασίας

Οι οικονομικές σχέσεις των δυο χωρών διέπονται από τα εξής συμβατικά κείμενα:

- **Πρωτόκολλο 1ης Συνόδου ΜΔΕ Οικονομικής, Τεχνολογικής και Επιστημονικής Συνεργασίας Ελλάδος-Μολδαβίας** (Αθήνα, 29.11.07). (σε διαδικασία κύρωσης)
- **Μνημόνιο Συνεργασίας στους Τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, Διαχείρισης Προσωπικού και Οργάνωσης** (Αθήνα, 12.06.07)
- **Συμφωνία Αμοιβαίας Συνδρομής των Τελωνειακών Διοικήσεων** (Αθήνα, 12.06.07) (σε ισχύ από 25/08/08)
- **Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας** (Αθήνα, 18.10.2006, σε ισχύ από 10.12.2008)
- **Πρωτόκολλο Συνόδου Μικτής Ελληνο-Μολδαβικής Επιτροπής Διεθνών Οδικών Μεταφορών** (Αθήνα, 07.04.2005, σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής)
- **Συμφωνία για την Αποφυγή Διπλής Φορολογίας** (Κισινάου, 29.3.2004, κυρώθηκε με Ν. 3357/2005 ΦΕΚ 153 Τ.Α' /23.06.05, σε ισχύ από 11.07.2005)
- **Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών** (Κισινάου, 29.3.2004, κυρώθηκε με Ν. 3306/2005 ΦΕΚ 18Α/27.1.2005, σε ισχύ από 14/2/2005)
- **Πρωτόκολλο Συνεργασίας στους τομείς Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Προστασίας και Αγοράς Εργασίας** (Κισινάου, 29.3.2004, Ν.3309/2005 ΦΕΚ26Α/2005, σε ισχύ από 01.03.2005)

- **Πρωτόκολλο Συνόδου Μικτής Ελληνο-Μολδαβικής Επιτροπής Διεθνών Οδικών Μεταφορών** (Κισινάου, 25.11.2003, σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής)
- **Συμφωνία Οικονομικής Επιστημονικής και Τεχνικής Συνεργασίας στον τομέα της γεωργίας και των τροφίμων** (Αθήνα, 1.11.1999, σε ισχύ από 25.01.2001)
- **Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ ΥΠΕΞ Ελλάδος και Μολδαβίας** (Αθήνα, 1.11.1999)
- **Συμφωνία Συνεργασίας στον τομέα της Κτηνιατρικής** (Αθήνα, 01.11.1999, κυρώθηκε με Ν.2849/2000 ΦΕΚ238Α/31.10.2000)
- **Συμφωνία Οικονομικής Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας** (Αθήνα, 23.03.1998, σε ισχύ από 28.06.2001)
- **Συμφωνία Αμοιβαίας Προστασίας των Επενδύσεων** (Αθήνα, 23.03.1998, σε ισχύ από 27.02.2000)
- **Πρωτόκολλο Συνόδου Μικτής Ελληνο-Μολδαβικής Επιτροπής Διεθνών Οδικών Μεταφορών** (Κισινάου, 03.04.1996, σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής)
- **Συμφωνία για τις Οδικές Μεταφορές** (13.11.1992), η οποία κυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο (ΦΕΚ 235/14.11.1995) και ισχύει από 06.01.1996.
- **Πρωτόκολλο Συνεργασίας ΕΒΕ Αθηνών και ΕΒΕ Μολδαβίας** (Κισινάου, 29.3.2004, σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής)
- **Πρωτόκολλο Συνεργασίας ΟΠΕ και Μολδαβικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου** (30.3.2004, σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής)
- **Συμφωνία Συνεργασίας ΕΛΟΤ και Υπηρεσίας Τυποποίησης και Μετρολογίας Μολδαβίας** (Αθήνα, 29.11.2007, σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής)

Σε εκκρεμότητα βρίσκονται οι κάτωθι συμφωνίες:

- **Συμφωνία για θέματα Εργασίας.** Εκκρεμεί από 2004 πρόταση μολδαβικής πλευράς, η οποία επανήλθε στο ζήτημα τον Ιανουάριο 2007, για σύναψη της εν λόγω συμφωνίας, και αναμένονται τα σχόλια του ελληνικού Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας σχετικά με την σκοπιμότητα ή μη σύναψής της.
- **Μνημόνιο Συνεργασίας σε ζητήματα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος.** Εκκρεμεί από 2005 πρόταση της μολδαβικής πλευράς για σύναψη της εν λόγω συμφωνίας και αναμένονται τα σχόλια του ΥΠΟΙΟ και του Υπουργείου Δικαιοσύνης σχετικά με την σκοπιμότητα ή μη σύναψής της.

2. Διμερές Εμπόριο

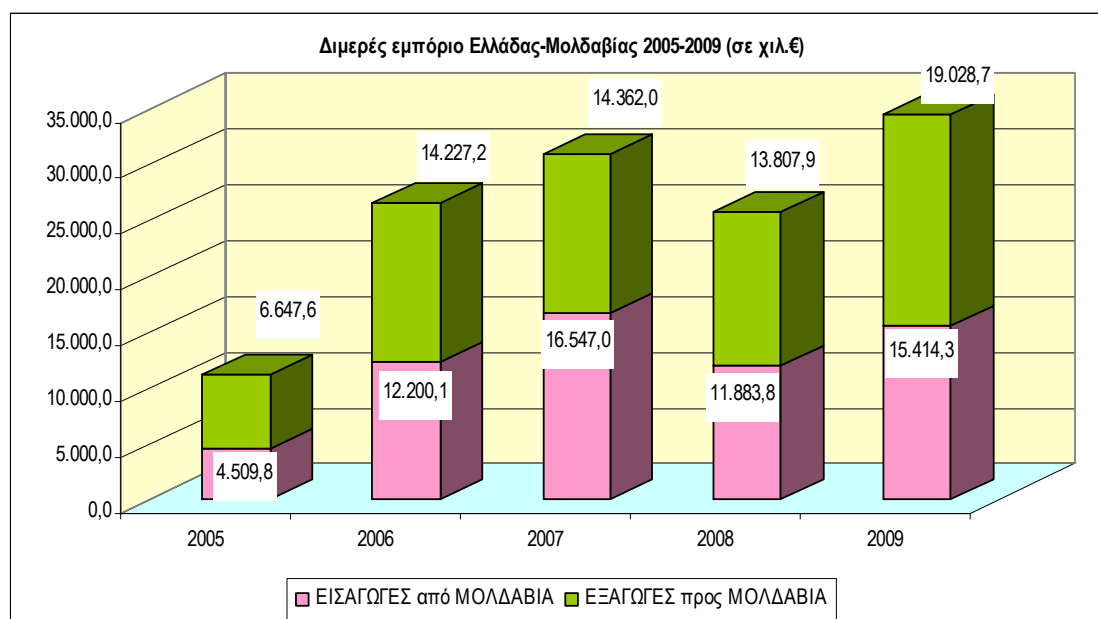
Ο όγκος των ελληνο-μολδαβικών εμπορικών συναλλαγών κινείται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Το 2005 αποτέλεσε το τέλος μιας πτωτικής τάσης του διμερούς εμπορίου των προηγούμενων ετών. Έκτοτε, οι ελληνικές εξαγωγές προς τη Μολδαβία παρουσιάζουν μια σταθερή προς αυξητική τάση (με μια μικρή μείωση το 2008) με το 2009 να παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσό της πενταετίας. Οι ελληνικές

εισαγωγές από τη Μολδαβία παρουσιάζουν περίπου την ίδια γενική τάση με τις εξαγωγές, με το 2007 να παραμένει το μεγαλύτερο ποσό της πενταετίας και η μοναδική χρονιά που ανεστράφη το εμπορικό πλεόνασμα της Ελλάδος.

Διμερές εμπόριο Ελλάδος – Μολδαβίας 2005-2009 (σε χιλ. €)

	2005	2006	2007	2008	2009	2009/2008
Εξαγωγές προς Μολδαβία	6.647,6	14.227,2	14.362,0	13.807,9	19.028,7	37,8%
Εισαγωγές από Μολδαβία	4.509,8	12.200,1	16.547,0	11.883,8	15.414,3	29,7%
Εμπορικό Ισοζύγιο	2.137,8	2.027,1	-2.185,0	1.924,1	3.614,4	87,8%
Όγκος Εμπορίου	11.157,4	26.427,3	30.909,0	25.691,7	34.443,0	34,1%

Πηγή: ΕΣΥΕ

Πηγή: ΕΣΥΕ

2.1. Ελληνικές Εξαγωγές

Όσον αφορά στις ελληνικές εξαγωγές στη Μολδαβία, αξιοσημείωτες είναι, κυρίως, οι αυξήσεις στις εξαγωγές φρούτων και καρπών (κυρίως ροδάκινα, φράουλες, νεκταρίνια, ακτινίδια και μανταρίνια) (αύξηση από το 2008: 478,3%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2009: 38,5%) και του βαμβακιού (αύξηση από το 2008: 246,7%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2009: 13,1%) και λιγότερο στις μηχανές και συσκευές (αύξηση από το 2008: 28,5%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2009: 14,3%). Οι μεγαλύτερες αυξήσεις σημειώθηκαν στα χρώματα και τα παιχνίδια, τα οποία όμως καλύπτουν πολύ μικρό μερίδιο των ελληνικών εξαγωγών (από 0,7%).

α/α	Κύρια εξαγόμενα προϊόντα προς Μολδαβία	Αξία σε €	% 2008	% επί του συνόλου
	Σύνολο Εξαγωγών 2009	19.028.685	137,8%	100,0%
1.	08 - Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	7.335.556	578,3%	38,5%
2.	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	2.730.096	128,5%	14,3%
3.	52 - Βαμβάκι	2.486.839	346,7%	13,1%

4.	90 - Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας ή κινηματογραφίας, μέτρησης, ελέγχου ή ακριβείας	1.190.443	121,7%	6,3%
5.	24 - Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού	808.031	116,2%	4,2%
6.	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	780.653	120,0%	4,1%
7.	76 - Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο (αλουμίνιο)	766.666	95,0%	4,0%
8.	20 - Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων ή άλλων μερών φυτών	666.948	117,6%	3,5%
9.	84 - Πυρηνικοί αντ/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. Επινόησεις	622.210	39,4%	3,3%
10.	33 - Αιθέρια έλαια και ρητινοειδή, προϊόντα αρωματοποίησης ή καλλωπισμού παρασκευασμένα και καλλυντικά παρασκευάσματα	296.620	21,3%	1,6%
11.	68 - Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο, μάρμαρο κ.ο.κ.	238.485	107,6%	1,3%
12.	06 - Φυτά και προϊόντα ανθοκομίας	149.138	532,6%	0,8%
13.	95 - Παιχνίδια, είδη διασκέδασης ή αθλητισμού	130.659	1355,0%	0,7%
14.	32 - Χρώματα & χρωστικές ουσίες, βερνίκια, στόκοι, μαστίχες, μελάνια	123.970	1264,0%	0,7%
15.	73 - Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	122.602	19,0%	0,6%
	ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	579.769	27,4%	3,0%

Πηγή: ΕΣΥΕ

Στη Μολδαβία υπάρχουν προοπτικές εξαγωγών σε καταναλωτικά προϊόντα, όπως τυποποιημένα τρόφιμα, είδη προσωπικής υγιεινής και καλλωπισμού, είδη ένδυσης, είδη οικιακής χρήσης, κλπ. οι οποίες μπορούν να διευρυνθούν με δημιουργία καταστημάτων λιανικών πωλήσεων καθώς και στον τομέα των κατασκευών κατόπιν της ανάκαμψης της οικονομίας από την κρίση.

2.2. Ελληνικές Εισαγωγές

Όσον αφορά στις ελληνικές εισαγωγές από Μολδαβία, τα φρούτα και οι καρποί σημείωσαν ελάχιστη μείωση (-1,2%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2009: 36,1%), σημαντική αύξηση σημείωσαν τα δημητριακά (αύξηση από το 2008: 310,2%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2009: 23%) και σχετικά μεγαλύτερη μείωση οι ελαιώδεις καρποί και σπέρματα (μείωση: -15,1%, συμμετοχή 22,9%). Τη μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν τα καπνά αλλά με απειροελάχιστη συμμετοχή στις εισαγωγές (0,1%).

α/α	Κύρια εισαγόμενα προϊόντα από Μολδαβία	Αξία σε €	% 2008	% επί του Συνόλου
	Σύνολο Εισαγωγών 2009	15.414.253	129,7%	100,0%
1.	08 - Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	5.566.804	98,8%	36,1%
2.	10 - Δημητριακά	3.542.554	410,2%	23,0%
3.	12 - Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις	3.533.835	84,9%	22,9%
4.	15 - Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά και προϊόντα της διάσπασης αυτών	1.548.602	-	10,0%
5.	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	436.716	58,6%	2,8%
6.	89 - Θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα	192.000	384,0%	1,2%
7.	22 - Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξίδι	188.255	144,3%	1,2%
8.	70 - Γυαλί και τεχνουργήματα από γυαλί	161.353	354,0%	1,0%
9.	19 - Είδη ζαχαροπλαστικής, παρασκευάσματα από δημητριακά	90.214	103,1%	0,6%
10.	20 - Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων	34.226	140,1%	0,2%
11.	39 - Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες	25.147	208,5%	0,2%
12.	57 - Τάπητες και άλλες επενδύσεις δαπέδου	23.326	-	0,2%
13.	17 - Ζάχαρα Και ζαχαρώδη παρασκευάσματα	23.083	165,7%	0,1%

14.	48 - Χαρτί και χαρτόνια. τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι	19.252	35,3%	0,1%
15.	24 - Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού	10.539	1109,4%	0,1%
	ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	18.347	32,7%	0,1%

Πηγή: ΕΣΥΕ

3. Ελληνική Επενδυτική Παρουσία

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Μολδαβικής Στατιστικής Υπηρεσίας¹, το σύνολο των επενδύσεων από την Ελλάδα που έχει εισέλθει στη Μολδαβία έως το τέλος του 2009 ανήλθε σε περίπου MDL 142 εκατ. (περίπου USD 13 εκατ.) παραμένοντας σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα.

45 ελληνικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στη χώρα, κυρίως στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, τυχερών παιχνιδιών, εστίασης και δικτύων διανομής. Ιδιαίτερης αναφοράς χρήζει η Intralot η οποία συμμετέχει με ποσοστό περίπου 80% στο εγχώριο Lotto και η Intracom η οποία εκμεταλλεύεται το δίκτυο παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας μέσω εξωτερικών τηλεφώνων για δημόσια χρήση στο Κισινάου.

Σημειώνεται ότι στη Μολδαβία υπάρχει ιδιαίτερα αξιόλογο παραγωγικό δυναμικό και ότι, σε ορισμένους επιλεγμένους τομείς, θα μπορούσε η χώρα (κατόπιν επένδυσης σε εξοπλισμό και / ή τεχνολογία) να λειτουργήσει ως εφιαλτήριο για τις γειτονικές αγορές της Ουκρανίας και της Ρωσίας. Οι τομείς με προοπτικές επενδυτικής συνεργασίας είναι οι εξής: επεξεργασία αγροτικών προϊόντων - τροφίμων και γαλακτοκομικών, κλωστοϋφαντουργία, υλικά συσκευασίας, τραπεζικός τομέας, ταπητουργία, υαλουργία, ενέργεια, υποδηματοποιία, επιπλοποιία, φαρμακευτικά προϊόντα, πληροφορική.

4. Αναπτυξιακή Συνεργασία με τη Μολδαβία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΥΔΑΣ, το συνολικό ποσό που διετεθή από την Ελλάδα το 2009 για προγράμματα διμερούς αναπτυξιακής συνεργασίας με τη Μολδαβία ανήλθε σε €1,297 εκατ. Οι κυριότεροι τομείς αναπτυξιακής συνεργασίας, στους οποίους διετεθή το ανωτέρω ποσό, είναι οι εξής:

Τομέας	Ποσό σε χιλ. €	Ποσοστό επί του συνόλου
Εκπαίδευση	915	71%
Γεωργική Έρευνα και Ανάπτυξη	115	9%
Παραγωγή Ενέργειας και Ενεργειακή Πολιτική	109	8%
Πολιτική Δημόσιου Τομέα και Διοικητική Διαχείριση	85	7%
Υγεία / Ιατρική Μέριμνα	55	4%
Κοινωνικές Υπηρεσίες	13	1%
Ανθρωπιστική βοήθεια	5	0%
	1.297	100%

¹ Η άντληση δεδομένων για τις ξένες άμεσες επενδύσεις παραμένει προβληματική στη Μολδαβία καθώς οι μείζονες οργανισμοί που είναι υπεύθυνοι για την παρουσίαση αυτών των στοιχείων (Κεντρική Τράπεζα, Υπουργείο Οικονομίας, Στατιστική Υπηρεσία, ΜΙΕΡΟ) είτε δεν παρουσιάζουν έγκαιρα τα δεδομένα, είτε τα παρουσιάζουν με σημαντικές αποκλίσεις από εκείνα των άλλων οργανισμών.

Το ποσό που διέθεσε η Ελλάδα για προγράμματα διμερούς αναπτυξιακής συνεργασίας με τη Μολδαβία το 2008 ήταν € 1,485 εκατ.

Γ. ΜΟΛΔΑΒΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Νομικό Πλαίσιο Εταιρειών

Καθώς η νομοθεσία στη Μολδαβία μεταβάλλεται συχνά και απροειδοποίητα, οι παρακάτω αναφερόμενες διατάξεις σκόπιμο είναι να λαμβάνονται ως ενδεικτικές μέχρις επιβεβαίωσής τους με μολδαβικό δικηγορικό γραφείο.

Οι νομοθετικές διατάξεις που διέπουν τα εταιρικά ζητήματα στη Μολδαβία περιλαμβάνονται στον Αστικό Κώδικα, το Νόμο "Περί επενδύσεων σε επιχειρηματικές δραστηριότητες", το Νόμο "Περί ανωνύμων εταιρειών", το Νόμο "Περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης", το Νόμο "Περί καταχώρησης των νομικών προσώπων και των ατομικών επιχειρήσεων", το Νόμο "Περί ρύθμισης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων μέσω αδειοδότησης", το Νόμο "Περί αφερεγγυότητας" και το Νόμο "Περί προστασίας του ανταγωνισμού".

Οι πιο συνήθεις μορφές επιχειρήσεων είναι οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, οι ανώνυμες εταιρείες, οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες. Οι ξένοι επενδυτές συνήθως χρησιμοποιούν τις Ε.Π.Ε. και τις Α.Ε. Αλλοδαπά νομικά και φυσικά πρόσωπα μπορούν να ιδρύσουν Α.Ε. και Ε.Π.Ε. στη Μολδαβία είτε ως μοναδικοί μέτοχοι με ιδιοκτησία 100% είτε σε συνεργασία με τοπικό νομικό ή φυσικό πρόσωπο. Οι Α.Ε. και οι Ε.Π.Ε. είναι νομικά πρόσωπα υπεύθυνα για τις υποχρεώσεις τους με το κεφάλαιό τους. Οι μέτοχοι δεν είναι προσωπικά υπεύθυνοι για τις υποχρεώσεις της εταιρείας ούτε η εταιρεία για τις υποχρεώσεις των μετόχων.

Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να έχει απεριόριστο αριθμό μετόχων και μπορεί να ιδρυθεί από έναν μόνο ιδρυτή μόνο αν αυτός δεν είναι μια άλλη μονοπρόσωπη εταιρεία. Κατά την ίδρυση της εταιρείας, οι μετοχές της διανέμονται στους ιδρυτές της σύμφωνα με τη συμμετοχή τους και καταχωρούνται στην Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Το αρχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από MDL 20.000 και είναι καταβλητέο πριν την εγγραφή της εταιρείας με την εξαίρεση των μη-νομισματικών εισφορών οι οποίες πρέπει να μεταβιβαστούν μέσα σε ένα μήνα από την εγγραφή της εταιρείας. Το ανώτατο καταστατικό όργανο είναι η γενική συνέλευση των μετόχων. Το εκτελεστικό όργανο μπορεί να είναι συλλογικό ή να αποτελείται από ένα μόνο πρόσωπο. Οι εξουσίες του μπορούν να εκτελεστούν από ένα άτομο ή να μεταβιβαστούν σε έναν οργανισμό διαχείρισης, ο οποίος όμως δεν είναι θυγατρική της Α.Ε. και δεν μπορεί να συνάψει άλλες συμβάσεις με την εταιρεία. Ο ορισμός εξελεγκτικής επιτροπής είναι υποχρεωτική. Αν ο αριθμός των μετόχων είναι άνω των 50, τότε είναι υποχρεωτική και η δημιουργία διοικούσας επιτροπής. Η εταιρεία θα πρέπει να ανακοινώνει δημοσίως πληροφορίες αν το εταιρικό κεφάλαιο υπερβαίνει τα MDL 500.000 και ο αριθμός των μετόχων της είναι πάνω από 50, αν είναι εισηγμένη σε χρηματιστήριο, αν είναι τράπεζα, ασφαλιστική εταιρεία, εταιρεία επενδύσεων ή ιδιωτικό συνταξιοδοτικό ταμείο, αν είναι σε διαδικασία ιδιωτικοποίησης, αν η εταιρεία διέθεσε δημόσια τις μετοχές της και αν η εταιρεία εμπίπτει στις διατάξεις που τη χαρακτηρίζουν ως "δημοσίου συμφέροντος".

Μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα φυσικά και / ή νομικά πρόσωπα. Ο συνολικός αριθμός των μετόχων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 50. Το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο ανέρχεται σε MDL 5.400, 40% του οποίου πρέπει να έχει καταβληθεί πριν την εγγραφή της εταιρείας και το υπόλοιπο εντός έξι μηνών. Για τις Ε.Π.Ε. με έναν μόνο ιδρυτή, το 100% του εταιρικού κεφαλαίου θα πρέπει να καταβληθεί πριν την εγγραφή, εκτός από μηνομισματικές εισφορές, οι οποίες πρέπει να μεταβιβαστούν στην εταιρεία εντός ενός μηνός από την εγγραφή της. Το ανώτατο καταστατικό όργανο είναι η γενική συνέλευση των μετόχων. Το εκτελεστικό όργανο μπορεί να αποτελείται από ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει το σχηματισμό συμβουλίου ή τον ορισμό εξελεγκτικής επιτροπής, η οποία είναι υποχρεωτική αν ο αριθμός των μετόχων ξεπερνάει τους 15.

2. Φορολογία

Το φορολογικό σύστημα της Μολδαβίας παραμένει απρόβλεπτο καθώς ο Φορολογικός Κώδικας αναθεωρείται συχνά. Η μολδαβική Φορολογική Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και την υλοποίηση της φορολογικής πολιτικής στη χώρα. Το νομοθετικό φορολογικό πλαίσιο ορίζεται από διεθνείς συμφωνίες, το Μολδαβικό Σύνταγμα, το Φορολογικό Κώδικα, τον Νόμο του Προϋπολογισμού για το εκάστοτε οικονομικό έτος, το Νόμο Κοινωνικής Ασφάλισης και το Νόμο Ταμείων Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης. Ο Φορολογικός Κώδικας ορίζει τους γενικούς κανόνες φορολογίας, τις εξαιρέσεις και τα ποσοστά των φόρων.

Οι κύριοι εθνικοί φόροι είναι:

Φόρος επί εταιρικού εισοδήματος: Από 1ης Ιανουαρίου 2008 και για όλο το 2009 ίσχυσε μηδενικός φόρος επί των εταιρικών κερδών. Οι υπόχρεοι οφείλουν παρά ταύτα να υπολογίζουν το φορολογητέο εισόδημα και να καταθέτουν τις σχετικές δηλώσεις.

Προσωπικός φόρος εισοδήματος: Τα εισοδήματα έως MDL 25.200 φορολογούνται με ποσοστό 7% ενώ τα εισοδήματα που υπερβαίνουν τα MDL 25.200 με 18%. Τα εισοδήματα από μερίσματα φορολογούνται με 15% στην πηγή. Για το 2009, οι απασχολούμενοι κατέβαλαν 6% του μισθού τους σε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ενώ από πλευράς εργοδοτών το ποσοστό ανέρχεται σε 23%. Οι εισφορές υγειονομικής περίθαλψης ανέρχονται σε 3,5% για τους απασχολούμενους και τους εργοδότες.

ΦΠΑ: Το ποσοστό του ΦΠΑ είναι 20%, ο μειωμένος ΦΠΑ ανέρχεται σε 8% και 5% ενώ ορισμένες εργασίες υπόκεινται σε μηδενικό ΦΠΑ. Αν δεν προβλέπεται συγκεκριμένη εξαίρεση, ο ΦΠΑ επιβάλλεται στα εισαγόμενα προϊόντα και είναι πληρωτέος προκαταβολικά, πριν λάβουν χώρα οι εκτελωνιστικές διαδικασίες.

Ειδικός φόρος κατανάλωσης: Επιβάλλεται επί βενζίνης και πετρελαίου, οινοπνευματωδών ποτών, προϊόντων καπνού, κοσμημάτων, οπτικοαουστικών συσκευών, αυτοκινήτων κ.α. Από το 2010, οι μολδαβικές αρχές σκοπεύουν να αυξήσουν τον αριθμό των προϊόντων στα οποία επιβάλλεται ο ειδικός φόρος κατανάλωσης.

Δασμοί: Ο Νόμος περί Τελωνειακών Δασμών προβλέπει παγιοποιημένους τελωνειακούς δασμούς εφαρμόσιμους κατόπιν της εισαγωγής των αγαθών στη Μολδαβία, σύμφωνα με το δασμολόγιο. Οι δασμοί εκφράζονται κυρίως ως ποσοστό επί της τελωνειακής αξίας των εμπορευμάτων τα οποία θα εισαχθούν στη χώρα. Ο μέγιστος παγιοποιημένος δασμός είναι 30%. Επίσης, ο Νόμος προβλέπει δασμούς επί συγκεκριμένης ποσότητας καθώς και συνδυασμένους δασμούς. Υπάρχουν, τέλος, ειδικοί αντισταθμιστικοί δασμοί για συγκεκριμένα προϊόντα. Μπορεί να υπάρξει δασμολογική προτίμηση σε εμπορεύματα που έρχονται από χώρες με τις οποίες η Μολδαβία έχει συνάψει συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών υπό την προϋπόθεση ότι η προτιμησιακή προέλευση των εμπορευμάτων επιβεβαιώνεται με συγκεκριμένο πιστοποιητικό. Η Μολδαβία είναι κράτος μέλος της ΚΑΚ, της CEFTA και απολαύει του καθεστώτος των αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων της Ε.Ε.

3. Καθεστώς Εισαγωγών

Όλα τα νομικά πρόσωπα τα οποία επιθυμούν να εισάγουν ή να εξάγουν εμπορεύματα οφείλουν να έχουν καταχωρηθεί στις οικείες τελωνειακές αρχές. Τα εμπορεύματα τα οποία διαβαίνουν τα σύνορα της Μολδαβίας θα πρέπει να δηλώνονται στις τελωνειακές αρχές είτε από τον εισαγωγέα είτε από εξουσιοδοτημένο εκτελωνιστή. Για να μπορέσουν να κυκλοφορήσουν ελεύθερα τα εμπορεύματα στη Μολδαβία, απαιτούνται, σε γενικές γραμμές, τα ακόλουθα έγγραφα: οι σχετικές συμβάσεις, τιμολόγια, τελωνειακή διασάφηση, φορτωτικές, πιστοποιητικά προέλευσης, πιστοποιητικά συμμόρφωσης, απόδειξη πληρωμής των δασμών, υπάρχει όμως πιθανότητα οι τελωνειακές αρχές να ζητήσουν επιπρόσθετα έγγραφα. Για την εισαγωγή καπνού, προϊόντων φυτο-υγειονομικής χρήσης, τοξικών χημικών ουσιών, χημικών ειδών νοικοκυριού, πυροτεχνημάτων και εκρηκτικών κ.α. απαιτείται άδεια εισαγωγής.

4. Χρήσιμες Ιστοσελίδες

Κυβέρνηση της Μολδαβίας	http://www.gov.md
Υπουργείο Οικονομίας και Εμπορίου	http://www.mec.gov.md
Υπουργείο Οικονομικών	http://www.mf.gov.md
Υπουργείο Εξωτερικών και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης	http://www.mfa.gov.md
Υπουργείο Γεωργίας και Βιομηχανίας Τροφίμων	http://www.maia.gov.md
Εθνική Στατιστική Υπηρεσία	http://www.statistica.gov.md
Τελωνειακή Υπηρεσία	http://www.customs.gov.md
Υπηρεσία Συνόρων	http://www.border.gov.md
Κεντρική Τράπεζα της Μολδαβίας	http://www.bnm.org
Κύρια Φορολογική Αρχή	http://www.fisc.md
Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο	http://www.chamber.md